

"Zâhir nazarda, Bahr-i Muhit-i Garbînin sevâhilinde, yazın şiddet-i hararetiyle etrafındaki bataklık hararetlenmiş, tebahhur ettiği bir zamanda, o buhar arkasında büyük bir çeşme havzası suretinde uzaktan Zülkarneyn'e görünen Bahr-i Muhitin bir kısmında, güneşin zâhirî gurubunu görmüş." İzah eder misiniz?

"(Ey Muhammed), sana Zülkarneyn'den soruyorlar. De ki: Size ondan bir hatıra okuyacağım. Biz yeryüzünde onun için sağlam bir mekan ve orada istediği gibi hareket edeceği yönetim hürriyeti hazırladık ve kendisine (muhtaç olduğu) her şeyden bir sebep verdik (ulaşmak istediği her şeye ulaşmanın yolunu, aracını verdik). O da (kendisini batı ülkelerine ulaştıracak) bir yol tuttu. Nihayet güneşin battığı yere ulaştınca, onu, kara balçıklı bir gözede batar buldu. Onun yanında bir kavim buldu."(Kehf, 83-86)

Bu ayetin matvi (dürülmüş) cümlelerinden Zülkarneyn'in Afrika'nın tamamını istila ettiğini anlıyoruz.

Zülkarneyn'in kim olduğu ve hangi kavimden olduğu ihtilafli bir konudur. Kur'an'da övgü ile bahsedildiği için veli mi nebi mi olduğu alimler arasında ihtilaflıdır. Ama ihtilafli olmayan yön ise, onun güçlü bir ordu ile dünyanın doğu ve batısına hükmettiği ve ordusu ile dünyanın muhtelif yerlerine gidip adaleti temin ettiğiidir.

"Zâhir nazarda, Bahr-i Muhit-i Garbînin sevâhilinde, yazın şiddet-i hararetiyle etrafındaki bataklık hararetlenmiş, tebahhur ettiği bir zamanda, o buhar arkasında büyük bir çeşme havzası suretinde uzaktan Zülkarneyn'e görünen Bahr-i Muhitin bir kısmında, güneşin zâhirî gurubunu görmüş."(1)

Üstad Hazretleri burada ayetin zahiri manasını ifade ediyor.

Bahr-i Muhit-i Garbînin sevâhilinde: Atlas okyanusunun sahilleri demektir. Zülkarneyn Hazretleri ordusu ile Atlas okyanusunun sahillerine kadar gelmiş ve güneşin batışını seyretmiştir. Yazın şiddetli sıcaklığının etkisi ile buharlaşan bir

ortamda, Atlas okyanusunu büyük bir çeşme şeklinde tasavvur ediyor...

(1) bk. [Lem'alar, On Altıncı Lem'a.](#)